

God Jul

Kjære alle medlemmer,

Året 2022 startet med nye koronarestriksjoner. Heldigvis ble restriksjonene kortvarige. Vi fikk derfor innledet de viktige diskusjonene rundt jordbruksforhandlingene både i styret og blant medlemmene i starten av året. Vi har sjelden diskutert så nøye, og med så godt oppmøte. Styret synes Sarpsborg Bondelag ble hørt i innspillsrunden. En stor takk til alle som deltok i møtene på Folkvang, Norges Bondelag og ikke minst Landbruks og Matminister Sandra Borch for et meget godt arbeid i forkant, under og etter forhandlingene.

Sandra Borch besøkte Bondetinget på Lillehammer samme dag som jordbruksoppgjøret ble godkjent i Stortinget. Hans Solberg var selv til stede på Bondetinget, og stemningen er ikke til å beskrive da Sandra gikk på talerstolen. Et sjeldent godt oppgjør. Optimismen er tilbake i landbruket. Mange av Sarpsborgs bønder var blant vinnerne i årets oppgjør.

Kampen om tetting av inntektsgapet har så vidt begynt. Styret kommer derfor til å invitere til medlemsmøter som i fjor. Det er viktig at vi kommer med relevante innspill også i år. Kanskje enda viktigere.

Sarpsborg bondelag har hatt møter med flere av de politiske partiene i kommunestyret i forbindelse med kystsone og arealplan. Vi opplever at partiene har lyttet, men at det eksisterer ulike synspunkter og holdninger i

forhold til våre innspill. Innspillene har handlet meget kort om tilleggsnæringer, jordvern, regulering av størrelser på driftsbygninger og temakart friluftsliv. Dette er alle viktige områder som har betydning for bondens virke, kostnader og inntekter.

Temakart friluftsliv definerer dyrket mark som svært viktige friluftsområder flere steder. Styret i Sarpsborg Bondelag er uenige i at dyrket mark er svært viktige friluftsområder. Dette kan være et forsøk på å bygge ned dyrket mark, eller sette restriksjoner på landbruksvirksomheten. Personlig forstår jeg ikke at bystyregruppa til Senterpartiet som er en del av posisjonen, og som et landbruksvennlig parti, ikke har klart å ta ut dyrka mark fra temakart friluftsliv. Dette er skuffende sett opp imot hva partiet har fått til på nasjonalt nivå.

Da kystsoneplanen ble vedtatt den 15. desember ble det tatt inn et vedtak om at det skal gjøres en helt ny gjennomgang av verdsetting av friluftsområder i kommunen. Prosessen skal starte så snart både kystsone og arealplan er vedtatt. Bak dette forslaget sto Senterpartiet, KRF, MDG, Arbeiderpartiet og Rødt. Forslaget ble enstemmig vedtatt i kommunestyret. Uten dette vedtaket ville Sarpsborg Bondelag ha aksjonert. Dette slapp vi, da vedtaket sikrer en ny gjennomgang. Grunneiere, Grunneierlag og Skogeierlag bør være aktive i prosessen med ny verdsetting av friluftsområder i Sarpsborg. Vi minner om at dette er viktig da også gårdstun er verdsatt som svært viktige friluftsområder. Verdsettingen kan innebære fremtidig vern av områder på ditt gårdsbruk.

I forbindelse med ny Arealplan skal sikring av drikkevannskildene vurderes. Dette vil få konsekvenser for husdyrbruk, jord og skogbruk. Sarpsborg bondelag vil følge arbeidet tett, men oppfordrer alle berørte til å følge nøye med. Se informasjon på <https://www.sarpsborg.com/aktuelt/har-kartlagt-forurensningsfare-ved-isesjo/>.

I høst har vi hatt medlemsmøte om presisjonslandbruk i samarbeid med LNR. Her fikk vi historisk godt oppmøte. Vi inviterte bondelagsmedlemmer fra våre naboer i Rakkestad og Degernes bondelag og Berg bondelag. Vi tror at samarbeid kan bidra til at medlemmer i fremtiden vil få et bedre tilbud.

Styret arrangerte også et medlemsmøte om bruk av kloakkslam til jordforbedring. Møtet var et samarbeid med NIBIO, som forsker på konsekvenser bruk av kloakkslam. Til medlemsmøtet inviterte styret de politiske partiene i kommunestyret. Representanter fra Senterpartiet, KRF, Høyre, Rødt og Arbeiderpartiet deltok. Samme dag diskuterte kommunestyret

nytt renseanlegg i kommunen. En problemstilling i denne diskusjonen var kloakkslammet. Møtet ga viktige avklaringer for både bonden og politikerne.

Med god økonomisk støtte fra Østfold Bondelag kunne Sarpsborg Bondelag gjennomføre årsmøte med fokus på Gås. Mange medlemmer får skade på avlinger som knyttes direkte til Gås. Det er derfor avgjørende at vi får tilrettelagt for samkjørt gåsejakt. Sarpsborg Bondelag vil forsøke å tilrettelegge for samtaler. For å oppnå gode resultater i forvaltningen av gås må grunneiere, grunneierlag, jaktlag, jegerforeninger med flere komme sammen for å diskutere fremdrift og jakt.

Vi ser flere utfordringer i året som kommer. Den største utfordringen er prisstigningen som har bitt seg fast. For å få inflasjonen ned økes rentene i hele verden. Norges Bank øker styringsrenten for at rentedifferansene ikke skal bli for stor når prisene øker. Øker ikke Norges Bank renten i forhold til prisstigningen vil Norske kroner bli mindre verdt. Norske banker henter i veldig liten grad kapital til utlån fra Norges Bank. Kapitalen blir hentet fra verdens kapitalmarkeder, hvor renteutviklingen er høyere enn i Norge. Det er nok derfor bankene øker renten raskt etter at sentralbanken øker renten. Spørsmålet er om dette er nok på lengre sikt? Fortsetter rentene å stige i Europa og USA, vil utlånsrenten fra Norske banker bli høyere enn styringsrenta pluss påslag. Dette vil kunne ramme bønder som investerer. Dette er noe den enkelte bør følge nøye med på.

Diskusjonene rundt klimaavgifter i landbruket øker. Landbruket i EU har tiltagende diskusjoner. Dette kan bli en utfordring for landbruket i Norge.

Oppgjørsprisene på landbruksvarer i EU er i flere tilfeller nå høyere enn Norske målpriser. Dette legger press på jordbruksforhandlingene. Grunnen til at oppgjørsprisene i EU stiger er selvfølgelig den kraftige prisstigningen på innsatsfaktorer.

Fra nyttår trer også de nye regionale miljøkravene for jordbruket i Oslo og Viken i kraft. Statsforvalteren vil publisere materiell på deres hjemmeside om de nye reglene.

Julehilsen fra styret i Sarpsborg Bondelag, ved leder Hans Solberg, med ønske om et riktig godt nytt år!